

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 332/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. L., Ukrajina, zastúpeného advokátom JUDr. L. M., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 12 C 136/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. L. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2011 osobne do podateľne doručená sťažnosť A. L., Ukrajina (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C 136/2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je ukrajinským štátnym občanom, ktorému bol rozhodnutím z 27. februára 2002 uložený zákaz pobytu na území Slovenskej republiky do 26. februára 2012 s tým, že vycestovať mal najneskôr do 28. marca 2002, k čomu aj došlo. Odvtedy až do súčasnosti sa na území Slovenskej republiky nezdržuje.

Proti sťažovateľovi v súčasnosti prebieha exekučné konanie vedené súdnym exekútorom Mgr. J. G. (ďalej len „súdny exekútor“). O tomto exekučnom konaní sa sťažovateľ dozvedel tak, že súdny exekútor matke sťažovateľa žijúcej v K. vhodil do poštovej schránky oznámenie o vedení exekúcie pre vymoženie peňažnej sumy 4 572,24 €. Matka následne sťažovateľovi oznámila, že sa proti nemu vedie exekučné konanie.

Po nahliadnutí do spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 136/2005 prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu dňa 5. mája 2011 sťažovateľ zistil, že okresný súd ho zaviazal na zaplatenie sumy 42 030 Sk s prísl. na tom základe, že mal so spoločnosťou Q., a. s., uzatvoriť 4. februára 2003 zmluvu o prenájme. Mal teda tak urobiť 11 mesiacov potom, ako sa už na území Slovenskej republiky nezdržiaval. V skutočnosti nikdy takúto zmluvu neuzatvoril a ani uzatvoriť nemohol. Z toho vyplýva, že neznáma osoba zneužila jeho osobné údaje a sfalšovala jeho podpis na zmluve. Sťažovateľovi bola v konaní vedenom okresným súdom uznesením č. k. 12 C 136/2005-37 z 28. septembra 2007 ustanovená opatrovníčka, a to zamestnankyňa okresného súdu M. K. (ďalej len „opatrovníčka“). Na pojednávaní bezprostredne pred vyhlásením rozsudku opatrovníčka uviedla, že sťažovateľa nepozná a navrhuje, aby okresný súd rozhodol v zmysle zákona.

Podľa sťažovateľa okresný súd tým, že konal v jeho neprítomnosti a ustanovil mu za opatrovníčku svoju vlastnú zamestnankyňu, porušil jeho označené základné práva.

Je ťažko predstaviteľné, aby pracovník súdu v postavení opatrovníka vo veci riešenej tým istým súdom akokoľvek namietal proti postupu a rozhodnutiu súdu. Naopak, je tu veľmi pravdepodobný konflikt medzi záujmom zamestnávateľa opatrovníka (a tým aj jeho samotného) na čo najrýchlejšom skončení veci a záujmom účastníka konania, ktorého má

zastupovať s plným zachovaním jeho práv a oprávnených záujmov. Ustanovenie takejto osoby za opatrovníka nemôže znamenať, že budú účinne chránené práva a záujmy zastúpeného. Preto je takáto prax v zrejmom rozpore s ústavnými zásadami, ktoré by mali byť ustanovením opatrovníka neprítomnému účastníkovi dosiahnuté. V danom prípade bola sťažovateľovi opatrovníčka ustanovená len formálne, vo veci bola úplne pasívna a neprejavila ani náznak snahy o ochranu práv a záujmov ňou zastupovaného sťažovateľa. Nepodala vyjadrenie k žalobe, odvolanie proti rozsudku, nežiadala, aby okresný súd zisťoval pobyt blízkych príbuzných sťažovateľa, hoci od cudzineckej polície by sa zistilo, že matka sťažovateľa žije v K. Netrvala ani na tom, aby sa zisťoval pobyt sťažovateľa v cudzine, čo by mohlo viesť k doručeniu súdnych písomností sťažovateľovi na Ukrajinu. Napokon opatrovníčka neuplatnila ani právne námietky týkajúce sa skutočnosti, že zmluvu o prenájme treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, ktorá však neobsahuje všetky zákonné náležitosti.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 12 C 136/2005 s tým, aby bol rozsudok z 19. februára 2008 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon žiada náhradu trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 255,28 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento

zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd konštatuje, že na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná jeho právomoc.

Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Podstatou sťažnosti sú tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorých mu opatrovníčka bola ustanovená predčasne bez dostatočného zisťovania miesta jeho pobytu (napr. prostredníctvom cudzineckej polície, keďže sťažovateľ je cudzí štátny príslušník), ďalej v osobe zamestnankyne toho súdu, ktorý vo veci samej koná (čo spochybňuje jej reálnu možnosť nezávisle brániť sťažovateľove práva v konaní), a napokon, že opatrovníčka bola pasívna a v skutočnosti práva sťažovateľa ako zastúpenej osoby nebránila.

Možno konštatovať, že podľa tvrdenia sťažovateľa mu bola opatrovníčka ustanovená v rozpore so zákonom, pričom ani jej postup pri zastupovaní sťažovateľa nebol akceptovateľný.

Za uvedených okolností sťažovateľ dosiaľ nevyčerpal všetky právne prostriedky na obranu jeho práv v konaní pred všeobecnými súdmi. Keďže rozsudok okresného súdu nebol

sťažovateľovi dosiaľ doručený (bol doručený zrejme iba opatrovníčke, ktorej ustanovenie za opatrovníčku však sťažovateľ považuje za protizákonné), môže sťažovateľ podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu s tým, aby námietky uvedené v sťažnosti preskúmal v odvolacom konaní príslušný krajský súd a prípadne potom aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania.

Možno urobiť záver, že vo veci je vylúčená v danej fáze právomoc ústavného súdu, keďže sťažovateľ ešte nevyčerpal všetky právne prostriedky ochrany označených práv pred všeobecnými súdmi.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2011